

HRVATSKI SABOR

2484

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O HRVATSKOJ NARODNOJ BANCI

Proglašavam Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 19. lipnja 2008. godine.

Klasa: 011-01/08-01/70
Urbroj: 71-05-03/1-08-2
Zagreb, 24. lipnja 2008.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O HRVATSKOJ NARODNOJ BANCI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju:

- status, položaj, cilj, zadaci i ustroj Hrvatske narodne banke te druga pitanja važna za funkcioniranje i rad Hrvatske narodne banke,
- odnos Hrvatske narodne banke s Republikom Hrvatskom, kreditnim institucijama, međunarodnim institucijama i organizacijama te tijelima i institucijama Europske unije,
- zadaci i nadležnosti Hrvatske narodne banke od dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju, i
- zadaci i nadležnosti Hrvatske narodne banke nakon uvođenja eura kao službene novčane jedinice u Republici Hrvatskoj.

(2) Za obveze Hrvatske narodne banke jamči Republika Hrvatska.

Položaj Hrvatske narodne banke

Članak 2.

- (1) Hrvatska narodna banka je središnja banka Republike Hrvatske.
- (2) Pri ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka Hrvatska narodna banka je samostalna i neovisna.
- (3) Hrvatska narodna banka ima svojstvo pravne osobe.
- (4) Sjedište je Hrvatske narodne banke u Zagrebu.
- (5) Hrvatska narodna banka ne upisuje se u sudski registar.
- (6) Hrvatska narodna banka ima Statut.
- (7) Hrvatska narodna banka ima pečat koji sadrži prikaz grba Republike Hrvatske i ime Hrvatske narodne banke.
- (8) Hrvatsku narodnu banku zastupa guverner Hrvatske narodne banke.
- (9) Hrvatska narodna banka je u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske.
- (10) Pri ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka Hrvatska narodna banka i članovi njezinih tijela neovisni su pri donošenju i provođenju svojih odluka koje se temelje na ovom Zakonu. Hrvatska narodna banka i članovi njezinih tijela ne traže niti su vezani uz upute Republike Hrvatske, njezinih institucija ili tijela, odnosno članova tih tijela ili drugih osoba.
- (11) Republika Hrvatska, njezine institucije ili tijela, članovi tih tijela ili druge osobe ne smiju utjecati na neovisnost Hrvatske narodne banke, donošenje i provedbu odluka Hrvatske narodne banke i njezinih tijela, niti smiju odobravati, poništavati, odgađati, ukidati ili na bilo koji drugi način utjecati na bilo koju odluku Hrvatske narodne banke u djelokrugu iz njezine nadležnosti.

Cilj Hrvatske narodne banke

Članak 3.

- (1) Cilj Hrvatske narodne banke jest održavanje stabilnosti cijena.
- (2) Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svoga cilja, Hrvatska narodna banka će podupirati gospodarsku politiku Republike Hrvatske i pritom će djelovati u skladu s načelima otvorenoga tržišnog gospodarstva i slobodne konkurencije.

Zadaci Hrvatske narodne banke

Članak 4.

Hrvatska narodna banka je samostalna i neovisna u okviru Ustava i zakona u cjelokupnosti poslova iz svoje nadležnosti, što se osobito očituje u:

- utvrđivanju i provođenju monetarne i devizne politike,
- držanju i upravljanju s međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske,
- izdavanju novčanica i kovanog novca,
- izdavanju i oduzimanju odobrenja i suglasnosti u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet i sustava za namiru platnih transakcija te devizno poslovanje i poslovanje ovlaštenih mjenjača,
- obavljanju poslova supervizije i nadzora u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet i sustava za namiru platnih transakcija,

- vođenju računa kreditnih institucija i obavljanju platnog prometa po tim računima, davanju kredita kreditnim institucijama i primanju u depozit sredstava kreditnih institucija,
- uređivanju i unapređivanju sustava platnog prometa,
- obavljanju zakonom utvrđenih poslova za Republiku Hrvatsku,
- donošenju podzakonskih propisa u poslovima iz svoje nadležnosti, i
- obavljanju ostalih, zakonom utvrđenih poslova.

Pojam kreditne institucije

Članak 5.

(1) Kreditnom institucijom u smislu ovoga Zakona smatra se:

1) kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je dobila odobrenje za rad od Hrvatske narodne banke u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, i

2) podružnica kreditne institucije sa sjedištem izvan Republike Hrvatske koja pruža usluge na području Republike Hrvatske u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija.

(2) Pojam kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj obuhvaća banke, štedne banke, stambene štedionice i institucije za elektronički novac.

(3) U izvršavanju pojedinih zadataka iz ovoga Zakona Hrvatska narodna banka može podzakonskim propisima koje donosi na temelju ovoga Zakona obuhvatiti sve ili pojedine vrste kreditnih institucija iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Suradnja s tijelima državne vlasti

Članak 6.

(1) U ostvarivanju svojeg cilja i izvršavanju svojih zadataka Hrvatska narodna banka može, ne dovodeći u pitanje svoj cilj, svoju samostalnost i neovisnost, surađivati s Vladom Republike Hrvatske i drugim tijelima državne vlasti te u okviru svoje nadležnosti poduzima mjere za unapređivanje te suradnje.

(2) Vlada Republike Hrvatske dostavlja Hrvatskoj narodnoj banci sve prijedloge i izvješća koji se odnose na cilj, poslove i zadatke Hrvatske narodne banke, uključujući prijedloge odluka i uredaba Vlade Republike Hrvatske te prijedloge zakona prije njihova podnošenja Hrvatskom saboru, a o kojima Hrvatska narodna banka može dati mišljenje.

Međunarodna suradnja

Članak 7.

(1) Hrvatska narodna banka može biti članica međunarodnih institucija i organizacija nadležnih za područja monetarne politike, devizne politike, platnog prometa, supervizije kreditnih institucija i ostala područja iz njezina djelokruga i sudjelovati u njihovu radu.

(2) Hrvatska narodna banka može zastupati Republiku Hrvatsku u međunarodnim institucijama i organizacijama iz stavka 1. ovoga članka.

Isključenje od odgovornosti

Članak 8.

- (1) Hrvatska narodna banka ne odgovara za obveze drugih osoba.
- (2) Hrvatska narodna banka, članovi Savjeta i zaposlenici Hrvatske narodne banke ne odgovaraju za štetu počinjenu u obavljanju poslova supervizije i nadzora osim ako je šteta počinjena namjerno ili grubom nepažnjom.
- (3) Hrvatska narodna banka, članovi Savjeta i zaposlenici Hrvatske narodne banke ne odgovaraju za štetu u poslovima davanja naloga posebnoj upravi za vođenje poslovanja kreditne institucije, osim ako je šteta počinjena namjerno ili grubom nepažnjom.

II. POSLOVANJE HRVATSKE NARODNE BANKE

1. MONETARNA I DEVIZNA POLITIKA

Nadležnost i ovlasti za provođenje monetarne i devizne politike

Članak 9.

- (1) Hrvatska narodna banka utvrđuje i provodi monetarnu i deviznu politiku u Republici Hrvatskoj.
- (2) Na temelju ovlasti iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka može, radi ostvarivanja utvrđene monetarne i devizne politike, odrediti mjere i instrumente koji su joj potrebni za reguliranje kreditne aktivnosti i likvidnosti kreditnih institucija i za reguliranje količine novca u optjecaju te donositi mjere u vezi s kamatnim stopama i tečajem domaće valute.
- (3) Hrvatska narodna banka je ovlaštena donositi podzakonske propise i druge akte kojima se uređuje devizno poslovanje pravnih i fizičkih osoba.
- (4) Hrvatska narodna banka obavlja kontrolu deviznog poslovanja u Republici Hrvatskoj u skladu sa zakonom.
- (5) Hrvatska narodna banka je ovlaštena utvrđivati metodu za određivanje vrijednosti kune prema drugim valutama.

Poslovi na otvorenom tržištu

Članak 10.

- (1) Radi provođenja utvrđene monetarne i devizne politike Hrvatska narodna banka može u svoje ime izdavati vlastite vrijednosne papire koji glase na domaću ili stranu valutu te na financijskim tržištima ugovarati kupnje, prodaje i zamjene vrijednosnih papira i drugih lakoutrživih financijskih instrumenata, kao i prava i obveza u vezi s istima.
- (2) Ugovori iz stavka 1. ovoga članka mogu se sklapati kao ugovori o promptnoj kupnji i prodaji, kupnji i prodaji na rok, zamjeni, prijeboju, povratnoj kupnji (repo poslovi) te kao drugi ugovori s vrijednosnim papirima.

Odobranje kredita kreditnim institucijama

Članak 11.

- (1) Radi podmirivanja redovitih potreba za likvidnošću kreditnih institucija, Hrvatska narodna banka može odobravati kredite kreditnim institucijama uz odgovarajuće instrumente osiguranja.
- (2) U slučaju hitnih i nepredviđenih potreba za likvidnošću kreditnih institucija, Hrvatska

narodna banka može kreditnim institucijama odobravati kratkoročne kredite uz uvjet da su ti krediti osigurani odgovarajućim instrumentima osiguranja.

(3) Uvjete kreditiranja za kredite iz stavka 1. i 2. ovoga članka Hrvatska narodna banka može utvrditi podzakonskim propisima.

Diskontni poslovi

Članak 12.

(1) Hrvatska narodna banka može na temelju ponude solventne kreditne institucije diskontirati sljedeće vrijednosne papire:

1) dužničke vrijednosne papire čiji je izdavatelj ili za koje neopozivo jamči osoba čije su kratkoročne obveze utvrdile dvije međunarodno priznate agencije za utvrđivanje kreditnog rejtinga i razvrstale ga u jednu od dvije najviše kategorije, a koji su preneseni na kreditnu instituciju, s preostalim rokom dospijeaća do tri mjeseca računajući od dana kad ih je Hrvatska narodna banka diskontirala,

2) dužničke vrijednosne papire koje je izdala ili za koje jamči Republika Hrvatska ili Hrvatska narodna banka, plative u Republici Hrvatskoj, koji čine dio javne emisije i koji dospijevaju u roku do tri mjeseca od dana kad ih je Hrvatska narodna banka diskontirala.

(2) Uvjete diskontnih poslova iz stavka 1. ovoga članka i visinu diskontne stope Hrvatska narodna banka utvrđuje podzakonskim propisom.

Kamatne stope na kreditne i diskontne poslove

Članak 13.

Hrvatska narodna banka utvrđuje podzakonskim propisom kamatne stope na kreditne i diskontne poslove Hrvatske narodne banke.

Obvezna pričuva

Članak 14.

(1) Hrvatska narodna banka podzakonskim propisom propisuje obvezu kreditnih institucija da izdvoje i održavaju obveznu pričuvu na računu za namiru i u blagajni ili na izdvojenom računu u Hrvatskoj narodnoj banci.

(2) Obvezna pričuva iz stavka 1. ovoga članka određuje se u postotku propisanom s obzirom na vrstu, ročnost, veličinu i povećanje depozita i drugih obveza kreditne institucije.

Podzakonskim propisom o obveznoj pričuvi propisat će se i osnovica te način obračuna obvezne pričuve.

(3) Na izdvojena sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka može plaćati kreditnoj instituciji naknadu.

(4) Podzakonski propis o visini naknade iz stavka 3. ovoga članka donosi Hrvatska narodna banka.

Neizdvajanje obvezne pričuve

Članak 15.

(1) Kreditne institucije koje nepravilno obračunavaju obveznu pričuvu ili koje u propisanom roku ne izdvajaju, odnosno ne održavaju obveznu pričuvu, dužne su za nedostatno izdvojeni odnosno održavani iznos obvezne pričuve platiti naknadu Hrvatskoj narodnoj banci.

(2) Podzakonski propis o visini naknade iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatska narodna banka.

(3) Naknada iz stavka 2. ovoga članka ne može biti viša od iznosa dvostruke kamatne stope na kredite odobrene kreditnim institucijama, utvrđene u skladu sa člankom 11. stavkom 2. ovoga Zakona.

Ostale mjere i instrumenti monetarne i devizne politike

Članak 16.

(1) Radi provođenja utvrđene monetarne i devizne politike Hrvatska narodna banka može odrediti i druge mjere i instrumente monetarne i devizne politike.

(2) Oblik i sadržaj mjera i instrumenata iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka određuje podzakonskim propisima.

(3) Ako je sadržaj mjera i instrumenata iz stavka 1. ovoga članka ispunjenje neke novčane činidbe kreditne institucije prema Hrvatskoj narodnoj banci, a koju kreditna institucija nije na vrijeme i/ili u cijelosti izvršila, kreditna institucija je dužna Hrvatskoj narodnoj banci platiti naknadu koju podzakonskim propisom utvrdi Hrvatska narodna banka.

Trgovanje devizama i efektivnim novcem

Članak 17.

(1) Hrvatska narodna banka trguje devizama i efektivnim novcem na promptnom i terminskom tržištu, financijskim instrumentima ili drugom imovinom koja, u skladu sa člankom 18. stavkom 2. ovoga Zakona, čini međunarodne pričuve Republike Hrvatske. Hrvatska narodna banka obavlja druge zakonom utvrđene poslove vezane uz provođenje devizne politike.

(2) Hrvatska narodna banka ugovara ili određuje tečaj po kojem kupuje i prodaje devize i efektivni novac na deviznom tržištu.

Međunarodne pričuve Republike Hrvatske

Članak 18.

(1) Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske. Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine dio bilance Hrvatske narodne banke.

(2) Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine:

1) zlato, plemenite kovine i drago kamenje koje drži Hrvatska narodna banka ili netko treći za račun Hrvatske narodne banke,

2) novčanice i kovani novac u konvertibilnoj stranoj valuti koje drži Hrvatska narodna banka ili netko treći za račun Hrvatske narodne banke,

3) potražna salda plativa u konvertibilnoj stranoj valuti na računima Hrvatske narodne banke kod stranih središnjih banaka, međunarodnih financijskih institucija ili kreditnih institucija čije su kratkoročne obveze dvije međunarodno priznate agencije za ocjenu kreditnog rejtinga ocijenile jednom od dviju najviših ocjena,

4) ukupni iznos posebnih prava vučenja koji Hrvatska narodna banka drži kod

Međunarodnoga monetarnog fonda,

5) mjenice, potvrde o depozitu, obveznice i ostali dužnički vrijednosni papiri koje drži Hrvatska narodna banka ili netko treći za račun Hrvatske narodne banke, koji su plativi u konvertibilnoj valuti dužnika, a čije su kratkoročne obveze dvije međunarodno priznate agencije za ocjenu kreditnog rejtinga ocijenile jednom od dviju najviših ocjena,

6) terminske kupnje ili repo ugovori koje je sklopila Hrvatska narodna banka s drugim središnjim bankama, kreditnim ili financijskim institucijama sa sjedištem izvan Republike Hrvatske ili međunarodnim financijskim institucijama, ili su ugovori pokriveni njihovim jamstvima te terminski i opcijski ugovori koje je Hrvatska narodna banka sklopila s ugovornim stranama čije su kratkoročne obveze dvije međunarodno priznate agencije za ocjenu kreditnog rejtinga ocijenile jednom od dviju najviših ocjena, osiguravajući plaćanje u konvertibilnoj valuti,

7) druga imovina koja se po svom sadržaju i značenju može izjednačiti s imovinom navedenom u točki 1. do 6. ovoga stavka.

Upravljanje međunarodnim pričuvama

Članak 19.

(1) Pri odabiru ulaganja u pojedine oblike imovine iz članka 18. stavka 2. ovoga Zakona, Hrvatska narodna banka se u prvom redu rukovodi načelima likvidnosti i sigurnosti ulaganja.

(2) Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama na način koji je najbolje prilagođen monetarnoj i deviznoj politici i kojim se pridonosi nesmetanom ispunjavanju obveza Republike Hrvatske prema inozemstvu.

Otvaranje računa u inozemstvu, međunarodni poslovi i plaćanja

Članak 20.

(1) Radi obavljanja zadataka utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima Hrvatska narodna banka može otvarati račune u inozemstvu.

(2) Hrvatska narodna banka može prodavati i kupovati valutu Republike Hrvatske u inozemstvu.

(3) Hrvatska narodna banka može obavljati sve vrste bankovnih i financijskih poslova s drugim središnjim bankama, kreditnim i financijskim institucijama sa sjedištem izvan Republike Hrvatske, međunarodnim institucijama i organizacijama, uključujući davanje i uzimanje kredita.

(4) Hrvatska narodna banka može sklapati ugovore o plaćanju i namiri s inozemnim klirinškim institucijama.

(5) Ugovore iz prethodnog stavka Hrvatska narodna banka može sklopiti u svoje ime i za svoj račun ili za račun Republike Hrvatske.

2. NOVČANA JEDINICA, NOVČANICE I KOVANI NOVAC

Novčana jedinica

Članak 21.

(1) Novčana jedinica Republike Hrvatske jest kuna, koja se dijeli na stotinu lipa.

(2) Kuna je zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj.

- (3) Za plaćanja u zemlji zakonom se može dopustiti i korištenje druge valute.
- (4) Hrvatska narodna banka može odrediti najniži apoen u prometu na koji se zaokružuju obračuni u gotovinskim i bezgotovinskim plaćanjima te u poslovnim knjigama.

Izdavanje novčanica i kovanog novca

Članak 22.

Hrvatska narodna banka ima isključivo pravo izdavanja novčanica i kovanog novca, uključujući numizmatičke kovanice.

Propisivanje izgleda novčanica i kovanog novca

Članak 23.

- (1) Hrvatska narodna banka podzakonskim propisom utvrđuje nominalni iznos, mjere, težinu, izgled i ostala obilježja novčanica i kovanog novca koje izdaje.
- (2) Hrvatska narodna banka odgovorna je za tiskanje novčanica i kovanje kovanog novca, sigurnost i pohranu neizdanih novčanica i kovanog novca te čuvanje i uništavanje novčanica i kovanog novca povučениh iz optjecaja, kao i materijala koji služe za izradu novčanica i kovanog novca.

Autorska prava

Članak 24.

Hrvatska narodna banka je nositelj svih imovinskih autorskih prava na novčanicama i optjecajnome kovanom novcu koji glase na kune i lipe. Reproduciranje novčanica i optjecajnoga kovanog novca koji glase na kune i lipe nije dopušteno bez prethodnog pristanka Hrvatske narodne banke.

Plan izdavanja, inventar novčanica i opskrba novčanicama i kovanim novcem

Članak 25.

- (1) Hrvatska narodna banka planira izdavanje novčanica i kovanog novca te upravlja ukupnim pričuvama gotovine.
- (2) Hrvatska narodna banka organizira i osigurava redovitu opskrbu novčanicama i optjecajnim kovanim novcem na teritoriju Republike Hrvatske.

Zamjena novčanica i kovanog novca neprikladnih za promet

Članak 26.

Hrvatska narodna banka zamjenjuje novčanice i kovani novac koji su postali neprikladni za promet, i to pohabane novčanice u punom iznosu, a oštećene novčanice i kovani novac uz uvjete što ih ona odredi.

Ovlast za uređivanje drugih pitanja

Članak 27.

Hrvatska narodna banka može podzakonskim propisom urediti sva druga pitanja povezana s izdavanjem, tiskanjem i kovanjem, rukovanjem i obradom, opskrbom i zamjenom novčanica i kovanog novca.

Zaštita novčanica i kovanog novca od krivotvorenja

Članak 28.

(1) Hrvatska narodna banka je nadležna za tehničku analizu sumnjivih primjeraka novčanica i kovanog novca te za poduzimanje i provođenje mjera za suzbijanje krivotvorenja novčanica i kovanog novca u čemu surađuje s nadležnim nacionalnim tijelima i institucijama u zemlji i inozemstvu.

(2) U svrhu provođenja nadležnosti iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka podzakonskim propisima uređuje postupanje sa sumnjivim primjercima novčanica i kovanog novca koji su novčana jedinica u Republici Hrvatskoj te sa stranim novčanicama i kovanim novcem.

3. ODNOSI S KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Ovlast nad kreditnim institucijama

Članak 29.

Hrvatska narodna banka, na temelju posebnog zakona, izdaje i oduzima odobrenja za rad kreditnim institucijama, obavlja superviziju i nadzor poslovanja kreditnih institucija, obavlja druge poslove koji su joj zakonom dani u nadležnost i donosi podzakonske propise kojima se uređuje bankarsko poslovanje i utvrđuju standardi stabilnoga i sigurnog poslovanja kreditnih institucija.

Dostavljanje informacija Hrvatskoj narodnoj banci

Članak 30.

(1) Podzakonskim propisima Hrvatske narodne banke određuju se podaci i izvješća koje su kreditne institucije dužne dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci te rokovi za dostavu tih podataka. Kreditne institucije moraju pružiti Hrvatskoj narodnoj banci informacije i podatke o svom poslovanju i financijskom položaju navedene u podzakonskim propisima, a na zahtjev Hrvatske narodne banke i druge podatke potrebne za izvršavanje njezinih zadataka.

(2) Hrvatska narodna banka može dostavljene informacije i podatke objaviti za sve kreditne institucije, pojedinačno, zbirno ili klasificirane prema vrstama kreditnih institucija ili prema prirodi poslova koje pojedine kreditne institucije obavljaju, osim onih podataka koji se smatraju bankarskom tajnom u skladu sa zakonom.

Suradnja s inozemnim institucijama ovlaštenima za superviziju i nadzor nad poslovanjem kreditnih institucija

Članak 31.

(1) Radi unapređivanja supervizije i nadzora nad poslovanjem kreditnih institucija Hrvatska narodna banka surađuje s drugim inozemnim institucijama ovlaštenima za superviziju i nadzor nad poslovanjem kreditnih institucija i razmjenjuje iskustva s njima.

(2) Hrvatska narodna banka i druge organizacije ovlaštene za superviziju i nadzor nad kreditnim institucijama mogu međusobno razmjenjivati sve dobivene podatke i prosudbe o kreditnim institucijama do kojih su došle u obavljanju supervizije i nadzora. Razmijenjene podatke iz ovoga stavka nijedna od ovlaštenih organizacija ne smije učiniti dostupnima neovlaštenim osobama.

(3) Razmjena informacija utvrđena stavkom 2. ovoga članka ne smatra se odavanjem bankarske tajne.

Informacijska mreža za kreditne institucije

Članak 32.

Hrvatska narodna banka može uspostaviti i održavati informacijsku mrežu za cjelokupni bankovni sustav Republike Hrvatske.

4. PLATNI PROMET

Ovlast u platnom prometu

Članak 33.

Hrvatska narodna banka na temelju posebnog zakona izdaje i oduzima odobrenja za pružanje usluga platnog prometa, izdaje i oduzima suglasnosti u vezi s pružanjem usluga platnog prometa, donosi podzakonske propise kojima se uređuje pružanje i obavljanje usluga platnog prometa, utvrđuje standarde u svrhu stabilnog i sigurnog obavljanja usluga platnog prometa te obavlja druge poslove koji su joj zakonom dani u nadležnost.

Vođenje računa kreditnih institucija u Hrvatskoj narodnoj banci

Članak 34.

Hrvatska narodna banka vodi račune kreditnih institucija te obavlja platni promet po tim računima. Kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj dužne su otvoriti račun u Hrvatskoj narodnoj banci.

Sustavi za namiru platnih transakcija

Članak 35.

(1) Hrvatska narodna banka na temelju posebnog zakona izdaje i oduzima odobrenja za rad sustavima za namiru platnih transakcija te osigurava uvjete za njihovo nesmetano funkcioniranje.

(2) Hrvatska narodna banka nadzire rad sustava kojima je izdala odobrenje za rad u skladu s odredbama stavka 1. ovoga članka.

(3) Hrvatska narodna banka može biti sudionik i/ili upravitelj sustava za namiru platnih transakcija te može biti agent za namiru drugih sustava za namiru platnih transakcija.

III. ODNOSI S DRŽAVNIM TIJELIMA REPUBLIKE HRVATSKE

Depozitar

Članak 36.

- (1) Hrvatska narodna banka vodi račune Republike Hrvatske i obavlja platni promet po tim računima.
- (2) Hrvatska narodna banka obavlja plaćanja s računa po nalogu deponenta iz stavka 1. ovoga članka do visine raspoloživih sredstava na računu.
- (3) Deponentu iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka odobrava i plaća kamate na sredstva koja su deponirana na računu.
- (4) Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje naknadu za obavljanje poslova i pružanje usluga deponentu iz stavka 1. ovoga članka.
- (5) Kamatnu stopu i naknade iz stavka 3. i 4. ovoga članka ugovaraju Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija prema uvjetima na tržištu.
- (6) Hrvatska narodna banka može ovlastiti drugu pravnu osobu da obavlja platni promet po računima iz stavka 1. ovoga članka, u skladu s uvjetima koje propisuje Hrvatska narodna banka uz suglasnost Ministarstva financija.

Uloga fiskalnog agenta

Članak 37.

Hrvatska narodna banka može, prema uvjetima dogovorenima s Ministarstvom financija, obavljati poslove fiskalnog agenta za Republiku Hrvatsku vezane uz:

- 1) izdanja dužničkih vrijednosnih papira Republike Hrvatske, i to kao agent izdanja ili kao knjižni voditelj cijelog izdanja
- 2) isplate iznosa glavnice, kamata i ostalih troškova vezanih uz vrijednosne papire,
- 3) ostala pitanja povezana s poslovima iz ovoga članka, ako su u skladu s ciljem Hrvatske narodne banke.

Savjetovanje s Ministarstvom financija i izvješćivanje o zaduživanju Republike Hrvatske

Članak 38.

Najmanje jednom polugodišnje Ministarstvo financija savjetuje se s Hrvatskom narodnom bankom o planovima koji se odnose na domaće i vanjsko zaduživanje Republike Hrvatske tijekom idućeg polugodišta, uključujući iznose koji se ugovaraju i isplaćuju prema tim zaduživanjima, kao i o očekivanim učincima tog zaduživanja. O svim transakcijama Republike Hrvatske koje su vezane uz domaće i vanjsko zaduživanje Ministarstvo financija dužno je izvijestiti Hrvatsku narodnu banku u opsegu koji će zajednički utvrditi Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija.

Sudjelovanje u zakonodavnoj proceduri

Članak 39.

(1) Hrvatska narodna banka može predložiti Vladi Republike Hrvatske da predloži Hrvatskom saboru donošenje zakona koji su vezani uz ostvarivanje cilja i izvršavanje zadataka Hrvatske narodne banke ili koji su općenito vezani uz djelokrug rada Hrvatske narodne banke, uključujući monetarnu politiku, monetarne operacije, kreditiranje, platnu bilancu, platni promet, deviznu politiku i bankarstvo.

(2) Guverner Hrvatske narodne banke ili zamjenik guvernera imaju pravo u Hrvatskom saboru ili pred matičnim odborom iznijeti mišljenje o prijedlozima zakona iz stavka 1. ovoga članka i dati obrazloženje tih prijedloga zakona.

Zabrana kreditiranja javnog sektora

Članak 40.

(1) Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, izvanproračunskim fondovima Republike Hrvatske, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima javne vlasti u Republici Hrvatskoj i društvima u kojima Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju dominantan utjecaj, niti smije izravno od njih kupovati njihove dužničke instrumente.

(2) Pravni posao koji Hrvatska narodna banka sklopi s Republikom Hrvatskom, izvanproračunskim fondovima Republike Hrvatske, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima javne vlasti u Republici Hrvatskoj i društvima u kojima Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju dominantan utjecaj ne može imati obilježja kredita niti se može upotrijebiti za odobravanje kredita Republici Hrvatskoj, izvanproračunskim fondovima Republike Hrvatske, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima javne vlasti u Republici Hrvatskoj, društvima u kojima Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju dominantan utjecaj, ni trećim osobama posredstvom kojih bi Republika Hrvatska bila krajnji korisnik kredita.

(3) Kreditom iz stavka 1. ovoga članka neće se smatrati kupnja od strane Hrvatske narodne banke dužničkih vrijednosnih papira koje su izdali Republika Hrvatska, izvanproračunski fondovi Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijela javne vlasti u Republici Hrvatskoj i društva u kojima Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju dominantan utjecaj, ako je ta kupnja izvršena na sekundarnom tržištu, u skladu s ciljevima monetarne politike Hrvatske narodne banke.

(4) Iznimno, zabrana iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuje se na unutarnevne kredite odobrene Republici Hrvatskoj. Unutardnevni krediti iz ovoga stavka moraju biti vraćeni do kraja dana i ne mogu se produžiti na sljedeći dan.

(5) Zabrana iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne odnosi se na kreditne institucije u javnom vlasništvu kojima se, u kontekstu ponude sredstava (pričuva) središnjih banaka, može priznati status privatne kreditne institucije.

(6) Zabrana iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na podmirivanje obveza Republike Hrvatske s osnova članstva u Međunarodnome monetarnom fondu.

IV. USTROJ I UPRAVLJANJE HRVATSKOM NARODNOM BANKOM

Tijela Hrvatske narodne banke

Članak 41.

Tijela Hrvatske narodne banke su Savjet Hrvatske narodne banke i guverner Hrvatske narodne banke.

Zadaci i ovlasti Savjeta Hrvatske narodne banke

Članak 42.

(1) Savjet Hrvatske narodne banke čine guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke po svom položaju te najviše osam vanjskih članova.

(2) Savjet Hrvatske narodne banke je nadležan i odgovoran za ostvarivanje cilja i izvršavanje zadataka Hrvatske narodne banke. Savjet Hrvatske narodne banke utvrđuje politike koje su vezane uz djelovanje Hrvatske narodne banke.

(3) U sklopu opće nadležnosti iz stavka 2. ovoga članka Savjet Hrvatske narodne banke osobito je nadležan za:

- 1) utvrđivanje monetarne i devizne politike,
- 2) donošenje financijskog plana Hrvatske narodne banke,
- 3) donošenje izvješća iz članka 62. ovoga Zakona,
- 4) donošenje Statuta Hrvatske narodne banke,
- 5) utvrđivanje uvjeta odobravanja kredita kreditnim institucijama,
- 6) utvrđivanje kamatnih stopa Hrvatske narodne banke i naknada za usluge Hrvatske narodne banke,
- 7) utvrđivanje osnovice za obračunavanje obvezne pričuve i stope obvezne pričuve, kao i načina, uvjeta i rokova udovoljavanja obvezi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve i uvjeta korištenja obveznom pričuvom,
- 8) izdavanje i oduzimanje odobrenja za rad kreditnim institucijama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i podružnicama kreditnih institucija sa sjedištem izvan Republike Hrvatske i za obavljanje pojedinih poslova,
- 9) utvrđivanje insolventnosti kreditnih institucija i odlučivanje o davanju prijedloga za pokretanje stečajnog postupka nad kreditnim institucijama ili o oduzimanju odobrenja za rad kreditnim institucijama,
- 10) davanje suglasnosti za pripajanje kreditnim institucijama i za stjecanje dionica kreditnih institucija u skladu sa zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija,
- 11) davanje suglasnosti za imenovanje predsjednika i članova uprava kreditnih institucija,
- 12) donošenje podzakonskih propisa kojima se uređuje devizno poslovanje pravnih i fizičkih osoba i poslovanje ovlaštenih mjenjača,
- 13) izdavanje i oduzimanje odobrenja za rad sustava za namiru platnih transakcija i donošenje podzakonskih propisa kojima se propisuje način njihova rada,
- 14) odlučivanje o apoenima i obilježjima novčanica i kovanog novca i njihovu puštanju u optjecaj i povlačenju iz optjecaja,
- 15) određivanje strategije i politike upravljanja međunarodnim pričuvama,
- 16) odlučivanje o članstvu Hrvatske narodne banke u međunarodnim institucijama i organizacijama i
- 17) odlučivanje o osnivanju i zatvaranju podružnica i predstavništava Hrvatske narodne banke.

(4) O poslovima iz svojeg djelokruga Savjet Hrvatske narodne banke odlučuje na sjednicama.

(5) Statutom Hrvatske narodne banke određuje se koje poslove iz svoje nadležnosti Savjet Hrvatske narodne banke može prenijeti na guvernera Hrvatske narodne banke.

Ovlasti guvernera Hrvatske narodne banke

Članak 43.

- (1) Za provođenje odluka Savjeta Hrvatske narodne banke odgovoran je guverner Hrvatske narodne banke.
- (2) Guverner Hrvatske narodne banke:
 - 1) upravlja i rukovodi poslovanjem Hrvatske narodne banke,
 - 2) organizira rad Hrvatske narodne banke,
 - 3) predstavlja i zastupa Hrvatsku narodnu banku,
 - 4) propisuje pobliže uvjete i način obavljanja supervizije i nadzora, vrste, rokove, redoslijed i postupak poduzimanja mjera prema kreditnim institucijama,
 - 5) donosi rješenja u postupku supervizije i nadzora nad kreditnim institucijama,
 - 6) donosi akte o funkcioniranju i razvoju informacijskog sustava Hrvatske narodne banke,
 - 7) imenuje i razrješava osobe s posebnim ovlastima i odgovornostima u Hrvatskoj narodnoj banci,
 - 8) donosi opći akt o unutrašnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta u Hrvatskoj narodnoj banci i opće akte kojima se utvrđuju prava, obveze i odgovornosti zaposlenika Hrvatske narodne banke,
 - 9) donosi podzakonske propise, odluke i opće akte iz djelokruga Hrvatske narodne banke koji zakonom nisu stavljeni u nadležnost Savjeta Hrvatske narodne banke, i
 - 10) odlučuje o drugim pitanjima za koja je prema ovom Zakonu, drugim zakonima i propisima nadležan, kao i o pitanjima za koja ga ovlasti Savjet Hrvatske narodne banke.
- (3) Guverner Hrvatske narodne banke ovlašten je donositi upute za jedinstvenu primjenu podzakonskih propisa i odluka Savjeta Hrvatske narodne banke.
- (4) Ako Savjet Hrvatske narodne banke u odlučivanju ne donese odluku ili se uslijed izvanrednih okolnosti sjednica Savjeta ne može održati zbog neispunjenja uvjeta iz članka 47. stavka 4. ovoga Zakona, a guverner Hrvatske narodne banke ocijeni da se bez donošenja te odluke ne može osigurati provedba zadataka ili normalan rad u Hrvatskoj narodnoj banci, guverner Hrvatske narodne banke donosi odluku.
- (5) Statutom Hrvatske narodne banke određuje se koje poslove iz svoje nadležnosti guverner Hrvatske narodne banke može prenijeti na zamjenika guvernera i viceguvernera.

Imenovanje članova Savjeta

Članak 44.

- (1) Guvernera Hrvatske narodne banke imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.
- (2) Hrvatska narodna banka ima jednog zamjenika guvernera i najviše četiri viceguvernera.
- (3) Zamjenika guvernera i viceguvernera imenuje Hrvatski sabor na prijedlog guvernera Hrvatske narodne banke.
- (4) Vanjske članove Savjeta Hrvatske narodne banke imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.
- (5) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke moraju biti državljani Republike Hrvatske s priznatim osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na monetarnom, financijskom, bankarskom ili pravnom području.
- (6) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke imenuju se na šest godina.

Osobe koje ne mogu biti članovi Savjeta i druga ograničenja

Članak 45.

(1) Član Savjeta Hrvatske narodne banke ne može biti osoba koja je zastupnik u Hrvatskom saboru ili osoba koja obavlja neku drugu dužnost na koju ju je imenovao Hrvatski sabor ili Vlada Republike Hrvatske, ne može biti član Vlade Republike Hrvatske i ne može biti osoba koja obavlja dužnost u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave te u tijelima političkih stranaka i sindikalnih organizacija.

(2) Član Savjeta Hrvatske narodne banke, njegov bračni drug i djeca s kojom živi u zajedničkom kućanstvu ili zajednički poslovno djeluje ne mogu biti imatelji dionica ili udjela u pravnim osobama kojima Hrvatska narodna banka izdaje odobrenja za rad ili čije poslovanje nadzire, kao ni dionica ili udjela u drugim pravnim osobama koje su vlasnički, upravljački ili funkcionalno povezane s navedenim osobama odnosno ne mogu biti imatelji dionica ili udjela u revizorskim društvima i s njima povezanim osobama.

(3) Član Savjeta Hrvatske narodne banke ne može biti član tijela, zaposlenik ili vanjski suradnik u osobama kojima Hrvatska narodna banka izdaje odobrenja za rad ili čije poslovanje nadzire, u revizorskim društvima i drugim osobama koje su vlasnički i upravljački povezane s tim osobama ni u osobama koje imaju ili bi mogle imati koristi od pristupa takvog člana Savjeta informacijama koje su poslovna tajna, odnosno informacijama koje nisu namijenjene javnosti. Član Savjeta Hrvatske narodne banke ne može biti ni osoba čiji je bračni drug ili dijete s kojim živi u zajedničkom kućanstvu ili zajednički poslovno djeluje, član nadzornog odbora, upravnog odbora ili uprave u pravnim osobama kojima Hrvatska narodna banka izdaje odobrenja za rad ili čije poslovanje nadzire kao ni imatelj dionica ili udjela u drugim pravnim osobama koje su vlasnički, upravljački ili funkcionalno povezane s navedenim osobama odnosno ne mogu biti članovi nadzornog odbora, upravnog odbora ili uprave u revizorskim društvima i s njima povezanim osobama.

(4) Član Savjeta Hrvatske narodne banke ne može biti punomoćnik, prokurist ili osoba s posebnim ovlastima u osobama navedenima u stavku 2. i 3. ovoga članka.

Razrješenje

Članak 46.

(1) Hrvatski sabor će razriješiti dužnosti guvernera, zamjenika guvernera i viceguvernera Hrvatske narodne banke te vanjske članove Savjeta Hrvatske narodne banke prije isteka razdoblja iz članka 44. stavka 6. ovoga Zakona u sljedećim slučajevima:

1) ako je nakon imenovanja na dužnost nastupila neka od okolnosti navedenih u članku 45. ovoga Zakona,

2) ako je u kaznenom postupku pravomoćno osuđen na kaznu zatvora,

3) ako Savjet Hrvatske narodne banke utvrdi ozbiljne propuste u obnašanju dužnosti ili postupke koji upućuju na njegov nedostatan moralni i profesionalni integritet,

4) ako je zbog bolesti trajno spriječen obavljati svoje poslove,

5) ako sam zatraži razrješenje ili

6) ako ne dostavi izjavu ili dostavi lažnu izjavu o podacima iz članka 48. ovoga Zakona.

(2) Ako utvrdi postojanje neke od okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, Savjet Hrvatske narodne banke dužan je o tome bez odgode izvijestiti Hrvatski sabor i predložiti razrješenje dužnosti člana Savjeta Hrvatske narodne banke.

(3) Ako u roku od 30 dana od nastanka okolnosti iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski sabor ne razriješi dužnosti člana Savjeta Hrvatske narodne banke, Savjet Hrvatske narodne banke može

donijeti odluku da se tom članu Savjeta Hrvatske narodne banke uskrati sudjelovanje na sjednicama Savjeta Hrvatske narodne banke do konačne odluke Hrvatskoga sabora.

(4) Član Savjeta Hrvatske narodne banke ne može biti razriješen dužnosti iz razloga koji nije naveden u stavku 1. ovoga članka.

(5) Odluka o razrješenju je konačna, a nezadovoljna strana može tražiti zaštitu prava pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Sjednice Savjeta Hrvatske narodne banke

Članak 47.

(1) Guverner Hrvatske narodne banke je predsjednik Savjeta Hrvatske narodne banke.

(2) Sjednice Savjeta Hrvatske narodne banke saziva i njima predsjedava guverner Hrvatske narodne banke.

(3) Predsjednika Savjeta Hrvatske narodne banke u odsutnosti zamjenjuje zamjenik guvernera Hrvatske narodne banke.

(4) Za valjano održavanje sjednice Savjeta Hrvatske narodne banke potrebno je sudjelovanje dvotrećinske većine svih članova Savjeta Hrvatske narodne banke.

(5) Savjet Hrvatske narodne banke odlučuje dvotrećinskom većinom nazočnih članova.

(6) Savjet Hrvatske narodne banke održat će sjednicu najmanje deset puta u kalendarskoj godini.

(7) Savjet Hrvatske narodne banke donosi poslovnik o radu.

Izjave članova Savjeta

Članak 48.

Stupanjem na dužnost i nakon završetka svake kalendarske godine, član Savjeta Hrvatske narodne banke predaje pisanu izjavu Savjetu Hrvatske narodne banke koja sadrži podatke o činjenicama iz članka 45. ovoga Zakona.

Naknada

Članak 49.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke primaju naknadu za svoj rad.

Prava i obveze nakon prestanka obnašanja dužnosti

Članak 50.

(1) Godinu dana nakon prestanka obnašanja dužnosti guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke ne mogu se zaposliti u kreditnim ili financijskim institucijama u Republici Hrvatskoj bez prethodnog odobrenja Savjeta Hrvatske narodne banke.

(2) Guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke imaju pravo na naknadu u visini posljednje plaće isplaćene u mjesecu prije prestanka obnašanja dužnosti, do novoga zaposlenja, a najdulje godinu dana nakon prestanka obnašanja dužnosti.

Unutarnja revizija

Članak 51.

- (1) Hrvatska narodna banka, radi stalnog i cjelovitog nadzora nad svojim poslovanjem, ima unutarnju reviziju kao samostalni organizacijski dio, neposredno odgovoran guverneru.
- (2) Unutarnja revizija:
 - 1) procjenjuje i unapređuje učinkovitost upravljanja rizicima, sustava interne kontrole i procesa upravljanja u Hrvatskoj narodnoj banci,
 - 2) obavlja periodičnu reviziju rada osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima i svih organizacijskih dijelova Hrvatske narodne banke kako bi se osiguralo strogo poštivanje zakona i drugih propisa koji se odnose na Hrvatsku narodnu banku,
 - 3) obavlja reviziju i daje preporuke guverneru Hrvatske narodne banke o računima i knjigama te o računovodstvenim postupcima i kontrolama Hrvatske narodne banke, i
 - 4) obavlja reviziju financijskih izvješća.
- (3) Unutarnja revizija obavlja svoje zadaće na temelju pravilnika kojim se određuju vrsta, opseg i rokovi revizije te način izvješćivanja, a koji donosi guverner Hrvatske narodne banke.
- (4) Unutarnja revizija o svom radu izvješćuje guvernera Hrvatske narodne banke.
- (5) Unutarnja revizija najmanje jednom godišnje izvješćuje Savjet Hrvatske narodne banke.

Zaposlenici

Članak 52.

- (1) Za trajanja radnog odnosa u Hrvatskoj narodnoj banci zaposlenik Hrvatske narodne banke ne smije obavljati poslove za drugog poslodavca bez prethodnog odobrenja guvernera Hrvatske narodne banke.
- (2) Izvršni direktori i savjetnici guvernera Hrvatske narodne banke te njihovi bračni drugovi i djeca s kojima žive u zajedničkom kućanstvu ili zajednički poslovno djeluju, ne mogu biti imatelji dionica ili udjela u pravnim osobama kojima Hrvatska narodna banka izdaje odobrenja za rad ili čije poslovanje nadzire, kao ni dionica ili udjela u drugim pravnim osobama koje su vlasnički, upravljački ili funkcionalno povezane s navedenim osobama te ne mogu biti imatelji dionica ili udjela u revizorskim društvima i s njima povezanim osobama.
- (3) Opće akte Hrvatske narodne banke kojima se uređuju uvjeti zapošljavanja i rada zaposlenika donosi guverner Hrvatske narodne banke, u skladu sa Zakonom o radu i drugim propisima.
- (4) Prava i obveze iz radnog odnosa guvernera, zamjenika guvernera i viceguvernera Hrvatske narodne banke uređuju se ugovorom o radu, ovim Zakonom i Statutom Hrvatske narodne banke.

Poslovna tajna

Članak 53.

- (1) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke i zaposlenici Hrvatske narodne banke dužni su čuvati kao poslovnu tajnu isprave i podatke za koje saznaju u obavljanju svojih dužnosti i poslova, a čije bi priopćavanje neovlaštenoj osobi štetilo ugledu i interesima Hrvatske narodne banke, kreditnih institucija i drugih osoba kojima Hrvatska narodna banka izdaje odobrenja za rad ili ih nadzire. Dužnost čuvanja poslovne tajne traje i nakon prestanka članstva u Savjetu Hrvatske narodne banke, odnosno nakon prestanka radnog odnosa u

Hrvatskoj narodnoj banci.

(2) Iznimno, članovi Savjeta Hrvatske narodne banke i zaposlenici Hrvatske narodne banke mogu isprave i podatke iz stavka 1. ovoga članka učiniti dostupnima trećima izvan Hrvatske narodne banke u slučajevima i prema postupku koje posebnim aktom utvrđuje guverner Hrvatske narodne banke, a naknadno potvrđuje Savjet Hrvatske narodne banke, pod uvjetom da dostavljanje tih isprava i podataka ima jedno od navedenih obilježja:

- 1) da je osoba na koju se te informacije odnose dala za to izričito odobrenje,
- 2) da je u skladu s izvršavanjem građanske dužnosti, uključujući pružanje pomoći tijelima u provođenju zakona i po sudskom nalogu ili nalogu druge osobe odgovarajuće nadležnosti,
- 3) da služi za rad vanjskih revizora Hrvatske narodne banke,
- 4) da služi za rad tijela nadležnih za superviziju i nadzor stranih financijskih institucija i predstavnika međunarodnih financijskih institucija u izvršavanju njihovih službenih dužnosti, ili
- 5) kad interes same Hrvatske narodne banke u sudskim postupcima traži otkrivanje tih podataka.

V. KAPITAL HRVATSKE NARODNE BANKE

Temeljni kapital Hrvatske narodne banke

Članak 54.

- (1) Hrvatska narodna banka ima temeljni kapital u iznosu od 2.500.000.000 kuna.
- (2) Temeljni kapital Hrvatske narodne banke ne može se prenositi niti služiti kao sredstvo osiguranja.

Pričuve Hrvatske narodne banke

Članak 55.

- (1) Pričuve Hrvatske narodne banke sastoje se od općih i posebnih pričuva.
- (2) Opće pričuve Hrvatske narodne banke formiraju se radi pokrića općih rizika poslovanja Hrvatske narodne banke. Visina općih pričuva Hrvatske narodne banke nije ograničena.
- (3) Posebne pričuve Hrvatske narodne banke formiraju se radi pokrića identificiranih gubitaka u skladu s odlukom koju donosi Savjet Hrvatske narodne banke.

Izračunavanje viška ili manjka prihoda nad rashodima Hrvatske narodne banke

Članak 56.

Višak ili manjak prihoda nad rashodima Hrvatske narodne banke izračunava se za svaku financijsku godinu kao zbroj neto prihoda iz redovitog poslovanja (realizirani prihodi) i neto dobiti, ili gubitka, s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja ili s promjenama tržišnih cijena (nerealizirani prihodi), umanjen za opće administrativne troškove i amortizaciju te za sredstva raspoređena u posebne pričuve.

Raspoređivanje viška i pokrivanje manjka prihoda nad rashodima

Članak 57.

- (1) Višak prihoda nad rashodima raspoređuje se u opće pričuve i u korist državnog proračuna.
- (2) Raspoređivanje viška prihoda nad rashodima u opće pričuve obavlja se u iznosu koji utvrđuje Savjet Hrvatske narodne banke. U tekućoj financijskoj godini ne mogu se formirati opće pričuve koje su manje od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja ili s promjenama tržišnih cijena, ili koje su veće od 20% ostvarenog viška prihoda nad rashodima. Iznimno, ako je višak prihoda nad rashodima manji od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja i s promjenama tržišnih cijena, višak prihoda nad rashodima u cijelosti se raspoređuje u opće pričuve.
- (3) Ostatak viška prihoda nad rashodima, nakon raspoređivanja u opće pričuve, izvanredni je prihod državnog proračuna.
- (4) Manjak prihoda nad rashodima Hrvatska narodna banka pokriva iz općih pričuva.
- (5) Manjak prihoda nad rashodima koji nije moguće pokriti iz općih pričuva pokriva se iz državnog proračuna.

VI. FINANCIJSKA I OSTALA IZVJEŠĆA

Financijska godina

Članak 58.

Financijska godina Hrvatske narodne banke jednaka je kalendarskoj godini.

Financijski plan

Članak 59.

Hrvatska narodna banka planira svoje prihode i rashode u financijskom planu koji donosi do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

Financijska izvješća

Članak 60.

Hrvatska narodna banka sastavlja financijska izvješća za svaku financijsku godinu u skladu s računovodstvenim *propisima i Međunarodnim računovodstvenim standardima*.

Revizija poslovanja

Članak 61.

- (1) Reviziju sastavljenih financijskih izvješća i cjelokupnog poslovanja Hrvatske narodne banke obavljaju neovisni vanjski revizori, prema propisima o reviziji i Međunarodnim revizorskim standardima.
- (2) Odluku o izboru revizora koji će obaviti reviziju financijskih izvješća Hrvatske narodne banke donosi Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora na prijedlog Savjeta Hrvatske narodne banke.

Dostavljanje i objavljivanje financijskih izvješća

Članak 62.

- (1) Hrvatska narodna banka dva puta godišnje obavještava Hrvatski sabor o financijskom stanju, stupnju ostvarenja stabilnosti cijena i provedbi monetarne politike.
- (2) Hrvatska narodna banka mjesečno, a najkasnije u roku od deset radnih dana od isteka prethodnog mjeseca, priprema, izrađuje i dostavlja Ministarstvu financija svoju skraćenu bilancu stanja koja se odnosi na posljednji dan toga mjeseca.
- (3) Hrvatska narodna banka može objaviti navedena financijska i druga izvješća, a po potrebi može objaviti i druga izvješća i analize vezane uz financijska i gospodarska pitanja.

Transparentnost rada i obavještavanje javnosti

Članak 63.

Hrvatska narodna banka redovito i pravodobno obavještava javnost o analizama makroekonomskog stanja, stanju financijskog i monetarnog sustava, novčanim i kreditnim kretanjima, platnoj bilanci, tečaju i stabilnosti cijena te objavljuje statističke informacije iz svojeg djelokruga.

VII. OSTALE ODREDBE

Računi

Članak 64.

- (1) Hrvatska narodna banka može otvarati račune Republici Hrvatskoj, kreditnim institucijama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kreditnim institucijama i financijskim institucijama sa sjedištem u inozemstvu, međunarodnim institucijama i organizacijama te tijelima i institucijama Europske unije.
- (2) Hrvatska narodna banka može u skladu s potrebama vezanim uz obavljanje svojih zadataka otvarati račune i drugim sudionicima na tržištu.

Naplata potraživanja

Članak 65.

Hrvatska narodna banka ima pravo naplatiti, bez vođenja sudskog ili javnobilježničkog postupka, svoja dospjela nepodmirena potraživanja od dužnika:

- iz novčanih sredstava dužnika deponiranih kod Hrvatske narodne banke,
- iz vrijednosti zalogu ako je u zalog dana pokretna stvar ili pravo koje se ne smatra nekretninom.

Prikupljanje statističkih podataka

Članak 66.

- (1) Radi ostvarivanja cilja i izvršavanja zadataka utvrđenih ovim Zakonom Hrvatska narodna banka prikuplja i statistički obrađuje podatke dobivene od Republike Hrvatske i drugih tijela

državne vlasti te kreditnih institucija i drugih pravnih i fizičkih osoba.

(2) Radi izvršavanja zadataka iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka surađuje s nadležnim tijelima izvan Republike Hrvatske, s međunarodnim institucijama i organizacijama te s tijelima i institucijama Europske unije.

(3) Jedinstvenim propisivanjem obrazaca i drugim metodama i mjerama Hrvatska narodna banka, u okviru svoje nadležnosti, pridonosi ujednačavanju postupka prikupljanja, obrade i raspodjele obrađenih statističkih podataka.

(4) Hrvatska narodna banka podzakonskim propisom utvrđuje popis statističkih podataka koji su joj potrebni i oblik u kojem će se podaci dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci, osobe koje će takve podatke dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci i pravila u vezi s povjerljivošću koja će vrijediti za statističke podatke namijenjene Hrvatskoj narodnoj banci.

Status guvernera, zamjenika guvernera i viceguvernera Hrvatske narodne banke

Članak 67.

(1) Za vrijeme obnašanja dužnosti guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke imaju pravo na plaću te ostala materijalna i druga prava iz radnog odnosa u skladu s općim aktima Hrvatske narodne banke.

(2) Na prava i obveze guvernera, zamjenika guvernera i viceguvernera Hrvatske narodne banke koji nisu utvrđeni ovim Zakonom ili Statutom Hrvatske narodne banke primjenjuje se Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti.

Propisi Hrvatske narodne banke

Članak 68.

(1) Propisi i drugi akti, koje na temelju ovoga Zakona donosi Hrvatska narodna banka, a koji se primjenjuju na kreditne institucije i druge pravne osobe, objavljuju se u »Narodnim novinama«.

(2) Hrvatska narodna banka vodi evidenciju donesenih podzakonskih propisa, odluka, uputa i drugih akata koji se objavljuju u »Narodnim novinama«.

Rješenje Hrvatske narodne banke

Članak 69.

(1) Protiv rješenja koja o pitanjima iz djelokruga svoje nadležnosti donosi Hrvatska narodna banka, žalba nije dopuštena ali se protiv njih može pokrenuti upravni spor.

(2) Na rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku koje se odnose na poništavanje, ukidanje, izvanredno ukidanje i proglašavanje rješenja ništavim, po pravu nadzora.

VIII. ČLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE U EUROPSKOJ UNIJI

Opće odredbe

Članak 70.

(1) Hrvatska narodna banka sastavni je dio Europskog sustava središnjih banaka (u daljnjem tekstu: ESSB).

(2) Hrvatska narodna banka obvezna je u skladu s odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Statuta ESSB-a i Europske središnje banke (u daljnjem tekstu: ESB), izravno primjenjivih propisa Europske unije i ovoga Zakona raditi na ostvarivanju ciljeva i izvršavanju zadataka ESSB-a.

Položaj Hrvatske narodne banke

Članak 71.

(1) Pri ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka, Hrvatska narodna banka i članovi njezinih tijela neovisni su pri donošenju i provođenju svojih odluka koje se temelje na ovom Zakonu. Hrvatska narodna banka i članovi njezinih tijela ne traže niti su vezani na upute institucija i tijela Europske unije, vlada država članica Europske unije i drugih tijela.

(2) Institucije i tijela Europske unije i vlade država članica Europske unije ne smiju utjecati na neovisnost Hrvatske narodne banke, donošenje i provedbu odluka Hrvatske narodne banke i njezinih tijela, niti smiju odobravati, poništavati, odgađati, ukidati ili na bilo koji drugi način utjecati na bilo koju odluku Hrvatske narodne banke u područjima iz njezine nadležnosti.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka ne dovode u pitanje ovlasti ESB-a prema Statutu ESSB-a i ESB-a u odnosu na Hrvatsku narodnu banku.

Cilj Hrvatske narodne banke

Članak 72.

Hrvatska narodna banka će, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svoga cilja iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, podupirati opću gospodarsku politiku Europske zajednice podupirući ciljeve Europske zajednice sukladno članku 2. Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Hrvatska narodna banka djeluje u skladu s načelom otvorenoga tržišnog gospodarstva, slobodne konkurencije, dajući prednost učinkovitoj raspodjeli sredstava, a u skladu s načelima iz članka 4. Ugovora o osnivanju Europske zajednice.

Upis kapitala ESB-a

Članak 73.

Hrvatska narodna banka je dužna upisati i uplatiti kapital ESB-a u skladu s člankom 28. i 29. Statuta ESSB-a i ESB-a.

Nadležnosti i ovlasti za provođenje devizne (tečajne) politike

Članak 74.

(1) Hrvatska narodna banka će pri donošenju mjera u vezi s tečajem domaće valute uvažavati zajednički interes država članica Europske unije.

(2) Vijeće Europske unije ima sve nadležnosti iz članka 111. Ugovora o osnivanju Europske zajednice u vezi s provođenjem devizne (tečajne) politike.

Savjetodavna uloga ESB-a

Članak 75.

- (1) Prijedlozi zakona i drugih propisa koji se odnose na područja iz nadležnosti ESB-a u skladu s ograničenjima i uvjetima utvrđenima propisima Vijeća Europske unije dostavljaju se na mišljenje ESB-u.
- (2) Vlada Republike Hrvatske može, radi obaviještenosti, dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci prijedloge zakona i drugih propisa iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) U područjima koja nisu u nadležnosti ESB-a, Vlada Republike Hrvatske dostavlja Hrvatskoj narodnoj banci sve prijedloge i izvješća koji se odnose na cilj, poslove i zadatke Hrvatske narodne banke, uključujući prijedloge odluka i uredaba Vlade Republike Hrvatske te prijedloge zakona prije njihova podnošenja Hrvatskom saboru, a o kojima Hrvatska narodna banka može dati mišljenje.

Zaštita novčanica i kovanog novca od krivotvorenja

Članak 76.

- (1) U obavljanju poslova zaštite novčanica i kovanog novca od krivotvorenja Hrvatska narodna banka u cijelosti djeluje u skladu s propisima Europske unije.
- (2) Radi učinkovitog obavljanja pojedinih poslova iz područja zaštite novčanica i kovanog novca od krivotvorenja Hrvatska narodna banka može donijeti provedbene akte kojima se osigurava neposredna primjena propisa iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Provedbeni akti Hrvatske narodne banke iz stavka 2. ovoga članka moraju u cijelosti biti usklađeni s propisima Europske unije.

Ovlast nad kreditnim institucijama

Članak 77.

U skladu s propisima Europske unije, a prema odredbama posebnog zakona, Hrvatska narodna banka izdaje i oduzima odobrenja za rad kreditnim institucijama, obavlja superviziju i nadzor poslovanja kreditnih institucija, obavlja druge poslove iz svoje nadležnosti i donosi podzakonske propise kojima se uređuje bankarsko poslovanje i utvrđuju standardi stabilnog i sigurnog poslovanja kreditnih institucija.

Zabrana kreditiranja tijela Europske unije i država članica

Članak 78.

- (1) Hrvatska narodna banka ne može omogućiti prekoračenje po računu ili bilo koji drugi oblik kreditiranja institucija i tijela Europske zajednice, središnjih vlada država članica, regionalnih i lokalnih vlasti, javnih tijela, drugih tijela javnog prava ni društava u kojima države članice te regionalne i lokalne vlasti imaju dominantan utjecaj u skladu sa člankom 101. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Uredbom 3603/93.
- (2) Hrvatska narodna banka ne može izravno kupovati dužničke instrumente od osoba i tijela iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Zabrana iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na kreditne institucije u javnom vlasništvu kojima se, u kontekstu ponude sredstava (pričuva) središnjih banaka, može priznati status

privatne kreditne institucije.

(4) Iznimno, zabranom kreditiranja iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se odobravanje unutar dnevnih kredita odobrenih državi članici. Unutardnevni krediti iz ovoga stavka moraju biti vraćeni do kraja dana i ne mogu se produžiti na sljedeći dan.

Savjet Hrvatske narodne banke

Članak 79.

Savjet Hrvatske narodne banke sastoji se od osam članova, a čine ga guverner, zamjenik guvernera i šest viceguvernera Hrvatske narodne banke.

Imenovanje članova Savjeta Hrvatske narodne banke

Članak 80.

(1) Guvernera Hrvatske narodne banke imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.

(2) Zamjenika guvernera i viceguvernera Hrvatske narodne banke imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove uz mišljenje Odbora za financije i državni proračun.

(3) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke moraju biti državljani Republike Hrvatske s priznatim osobnim ugledom i profesionalnim iskustvom na monetarnom, financijskom, bankarskom ili pravnom području.

(4) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke imenuju se na šest godina.

Razrješenje

Članak 81.

(1) Hrvatski sabor razrješava člana Savjeta Hrvatske narodne banke prije isteka razdoblja iz članka 80. stavka 4. ovoga Zakona samo:

– ako su nastupile okolnosti iz članka 14. stavka 2. Statuta ESSB-a i ESB-a

– ako član Savjeta Hrvatske narodne banke sam zatraži razrješenje.

(2) Savjet Hrvatske narodne banke utvrđuje postojanje razloga za razrješenje člana Savjeta Hrvatske narodne banke iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka u postupku propisanom Statutom Hrvatske narodne banke.

(3) Ako utvrdi postojanje razloga za razrješenje u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, Savjet Hrvatske narodne banke predlaže Hrvatskom saboru razrješenje člana Savjeta Hrvatske narodne banke.

(4) Ako u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga za razrješenje Hrvatski sabor ne razriješi dužnosti člana Savjeta Hrvatske narodne banke, Savjet Hrvatske narodne banke može donijeti odluku da se tom članu Savjeta Hrvatske narodne banke uskrati sudjelovanje na sjednicama Savjeta Hrvatske narodne banke.

(5) Protiv odluke Hrvatskoga sabora o razrješenju guverner Hrvatske narodne banke ima pravo na zaštitu pred Europskim sudom pravde. Ostali članovi Savjeta mogu protiv odluke Hrvatskog sabora o razrješenju pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Radni odnos članova Savjeta

Članak 82.

- (1) Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke moraju biti zaposleni u Hrvatskoj narodnoj banci s punim radnim vremenom.
- (2) Prava i obveze iz radnog odnosa članova Savjeta Hrvatske narodne banke uređuju se ugovorom o radu, ovim Zakonom i Statutom Hrvatske narodne banke.

Članstvo u tijelima ESB-a

Članak 83.

Guverner Hrvatske narodne banke je član Općeg vijeća ESB-a.

Prava i obveze članova Savjeta Hrvatske narodne banke nakon prestanka obnašanja dužnosti

Članak 84.

Nakon prestanka obnašanja dužnosti članovi Savjeta Hrvatske narodne banke mogu nastaviti s radom u Hrvatskoj narodnoj banci, u skladu sa Statutom i općim aktima Hrvatske narodne banke. Ako član Savjeta Hrvatske narodne banke ne nastavi s radom u Hrvatskoj narodnoj banci, ima pravo na naknadu u visini posljednje plaće isplaćene u mjesecu prije prestanka obnašanja dužnosti, do novoga zaposlenja, a najdulje godinu dana od dana prestanka obnašanja dužnosti.

Tajnost podataka

Članak 85.

- (1) Ne smatra se odavanjem povjerljivih podataka dostava podataka ESB-u učinjena u okviru izvršavanja obveza prema Statutu ESSB-a i ESB-a.
- (2) Podaci koji predstavljaju povjerljive podatke Hrvatske narodne banke neće se učiniti dostupnima trećim osobama iako su ispunjeni uvjeti iz članka 53. stavka 2. ovoga Zakona, ako bi to bilo u suprotnosti s obvezama i zadacima Hrvatske narodne banke prema odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Statuta ESSB-a i ESB-a.

Prikupljanje statističkih podataka

Članak 86.

- (1) Radi ostvarivanja cilja i izvršavanja zadataka utvrđenih ovim Zakonom Hrvatska narodna banka sudjeluje u prikupljanju, obradi i iskazivanju statističkih podataka najmanje u opsegu koji je potreban prema Statutu ESSB-a i ESB-a.
- (2) Radi izvršavanja zadataka iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka, u prikladnom opsegu, surađuje s institucijama i tijelima Europske unije, s nadležnim tijelima država članica i trećih država te s međunarodnim organizacijama.
- (3) Hrvatska narodna banka može, ako je to prikladno, podzakonskim propisima utvrditi:
– popis statističkih podataka koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka, a koje ocijeni potrebnima,

- oblik u kojem će se podaci dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci i, jedinstvene obrasce koji će osiguravati ujednačavanje postupka prikupljanja, obrade i raspodjele obrađenih statističkih podataka,
- osobe koje će takve podatke dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci, i
- pravila u vezi s povjerljivošću koja će vrijediti za statističke podatke namijenjene Hrvatskoj narodnoj banci.

Mjere radi sprječavanja viška likvidnosti na tržištu

Članak 87.

(1) Radi sprječavanja nekontroliranog porasta likvidnosti na tržištu do kojeg bi moglo doći u trenutku uvođenja eura kao službene novčane jedinice u Republici Hrvatskoj, a zbog obveze kreditnih institucija da usklade iznos obvezne pričuve koju je odredila Hrvatska narodna banka s iznosom obvezne pričuve koji određuje ESB, Hrvatska narodna banka može podzakonskim aktom utvrditi odgovarajuće mjere.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu obuhvaćati:

- izdavanje dužničkih dugoročnih vrijednosnih papira Hrvatske narodne banke,
- sklapanje ugovora o dugoročnom depozitu sa sukcesivnim vraćanjem depozita,
- druge odgovarajuće mjere.

IX. UVOĐENJE EURA KAO SLUŽBENE NOVČANE JEDINICE REPUBLIKE
HRVATSKE

Zadaci Hrvatske narodne banke kao dijela ESSB-a

Članak 88.

Hrvatska narodna banka u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice i Statutom ESSB-a i ESB-a obavlja sljedeće zadatke:

- 1) sudjeluje u provođenju monetarne politike Europske zajednice,
- 2) izvršava devizne operacije (poslove) u skladu s člankom 111. Ugovora o osnivanju Europske zajednice,
- 3) drži i upravlja dijelom međunarodnih pričuva Republike Hrvatske koji nije prenesen ESB-u, i
- 4) osigurava nesmetano funkcioniranje platnog sustava.

Zadaci Hrvatske narodne banke

Članak 89.

Ne dovodeći u pitanje zadatke iz članka 88. ovoga Zakona i svoju neovisnost, Hrvatska narodna banka obavlja sljedeće zadatke:

- 1) izdaje i oduzima odobrenja i suglasnosti u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet i sustava za namiru platnih transakcija te devizno poslovanje i poslovanje ovlaštenih mjenjača,
- 2) obavlja superviziju i nadzor poslovanja osoba čije je poslovanje regulirano zakonima koji uređuju poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet i sustava za namiru platnih transakcija,
- 3) otvara račune i prima sredstva kreditnih institucija, obavlja platni promet po tim računima

te odobrava kredite kreditnim institucijama,
4) prikuplja i obrađuje statističke podatke,
5) uređuje i unapređuje sustav platnog prometa,
6) obavlja poslove fiskalnog agenta za Republiku Hrvatsku i obavlja ostale zakonom utvrđene poslove za Republiku Hrvatsku,
7) donosi podzakonske propise za poslove iz svoje nadležnosti, i
8) obavlja ostale poslove utvrđene drugim propisima,
ako nisu u suprotnosti sa zadacima utvrđenima u članku 3. Statuta ESSB-a i ESB-a.

Sudjelovanje u međunarodnim monetarnim institucijama

Članak 90.

Hrvatska narodna banka može sudjelovati u radu međunarodnih monetarnih institucija samo uz suglasnost ESB-a.

Sudjelovanje Hrvatske narodne banke u provođenju monetarne politike

Članak 91.

Hrvatska narodna banka kao sastavni dio ESSB-a sudjeluje u provođenju monetarne politike i provodi monetarnu kontrolu.

Otvaranje računa

Članak 92.

Radi izvršavanja svojih zadataka Hrvatska narodna banka može otvoriti račune kreditnim institucijama, tijelima javne vlasti i drugim sudionicima na tržištu te prihvaćati kao osiguranje imovinu i sredstva, uključujući vrijednosne papire.

Poslovi na otvorenom tržištu i kreditni poslovi

Članak 93.

(1) U svrhu ostvarivanja ciljeva i izvršavanja zadataka ESSB-a, a u skladu s općim načelima ESB-a, Hrvatska narodna banka može:

- 1) sudjelovanjem na financijskim tržištima kupovati i prodavati (promptno i na rok), povratno kupovati i prodavati te davati i uzimati u zajam potraživanja, utržive instrumente (koji glase na valutu Zajednice ili neku drugu valutu) i plemenite kovine,
- 2) obavljati kreditne poslove s kreditnim institucijama i drugim sudionicima na tržištu uključujući odobravanje kredita na osnovi odgovarajućeg osiguranja potraživanja.

(2) U slučaju hitnih i nepredviđenih potreba za likvidnošću, Hrvatska narodna banka može kreditnim institucijama odobravati kratkoročne kredite uz uvjet da su ti krediti osigurani odgovarajućim instrumentima osiguranja.

Minimalna obvezna pričuva

Članak 94.

- (1) ESB može zahtijevati od kreditnih institucija da drže minimalnu obveznu pričuvu na računima kod ESB-a i/ili Hrvatske narodne banke radi ostvarivanja ciljeva monetarne politike.
- (2) Ako se kreditna institucija ne pridržava zahtjeva ESB-a iz stavka 1. ovoga članka, ESB može kreditnoj instituciji odrediti kaznene kamate i/ili izreći drugu sankciju sa sličnim učinkom.
- (3) Osnovicu za obračun minimalne obvezne pričuve, najviši dopušteni omjer minimalne obvezne pričuve i osnove za obračun minimalne obvezne pričuve te sankcije u slučaju nepridržavanja utvrđuje Vijeće Europske unije

Drugi instrumenti monetarne kontrole

Članak 95.

- (1) Hrvatska narodna banka ovlaštena je primijeniti druge metode monetarne kontrole pod uvjetom i u granicama kako je to odredilo Upravno vijeće ESB-a u skladu s odredbama članka 20. Statuta ESSB-a i ESB-a.
- (2) U smislu stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka prihvaća definicije Vijeća Europske unije u skladu s odredbama članka 20. stavka 2. Statuta ESSB-a i ESB-a.

Propisi za provedbu monetarne politike ESB-a

Članak 96.

- (1) Sudjelujući u provođenju monetarne politike, Hrvatska narodna banka je dužna postupati u skladu s odredbama propisa ESB-a i propisa drugih nadležnih tijela Europske unije.
- (2) Radi osiguravanja nesmetane primjene propisa iz područja monetarne politike Hrvatska narodna banka može donijeti provedbene akte kojima se osigurava primjena propisa iz stavka 1. ovoga članka, uz prethodno mišljenje ESB-a.
- (3) Svi provedbeni akti Hrvatske narodne banke iz stavka 2. ovoga članka moraju u cijelosti biti u skladu s pravnim aktima ESB-a.

Devizni poslovi

Članak 97.

- (1) U skladu s odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Statuta ESSB-a i ESB-a Hrvatska narodna banka može:
 - 1) uspostaviti odnose sa središnjim bankama i financijskim institucijama u drugim državama i, ako je to primjereno, s međunarodnim organizacijama,
 - 2) kupovati i prodavati (promptno i na rok) te na drugi način stjecati sve oblike imovine u stranoj valuti i plemenite kovine,
 - 3) držati i upravljati imovinom iz prethodne točke ovoga stavka te
 - 4) obavljati sve druge oblike bankovnih transakcija u odnosima s trećim državama i međunarodnim organizacijama uključujući poslove davanja i uzimanja zajma.
- (2) Pojam imovine u stranoj valuti iz stavka 1. točke 2. ovoga članka uključuje vrijednosne papire i svu drugu imovinu u bilo kojoj stranoj valuti ili obračunskoj jedinici neovisno o obliku u kojem se drži.

Međunarodne pričuve

Članak 98.

Imovina iz članka 97. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona čini međunarodne pričuve Republike Hrvatske.

Prijenos dijela međunarodnih pričuva ESB-u

Članak 99.

(1) Hrvatska narodna banka dužna je prenijeti dio međunarodnih pričuva iz članka 98. ovoga Zakona ESB-u u skladu sa člankom 30. Statuta ESSB-a i ESB-a.

(2) Hrvatska narodna banka može, ako joj ESB povjeri na upravljanje, u ime i za račun ESB-a upravljati prenesenim dijelom međunarodnih pričuva iz stavka 1. ovoga članka, u skladu sa smjernicama ESB-a.

Neprenesene međunarodne pričuve Republike Hrvatske

Članak 100.

(1) Dio međunarodnih pričuva iz članka 98. ovoga Zakona, koji nije prenesen ESB-u u skladu sa člankom 99. ovoga Zakona, čini međunarodne pričuve Republike Hrvatske koje drži i kojima upravlja Hrvatska narodna banka.

(2) Međunarodne pričuve Republike Hrvatske iz stavka 1. ovoga članka čine dio bilance Hrvatske narodne banke.

(3) Međunarodnim pričuvama iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka upravlja u skladu s vlastitim odrednicama, a prema načelima likvidnosti i sigurnosti ulaganja.

(4) Ako u upravljanju neprenesenim međunarodnim pričuvama pojedina transakcija prelazi iznos utvrđen smjernicama Upravnog vijeća ili ako transakcija s deviznih računa Republike Hrvatske koji ne ulaze u međunarodne pričuve prelazi iznos utvrđen smjernicama Upravnog vijeća, za tu je transakciju potrebna suglasnost ESB-a.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, suglasnost ESB-a nije potrebna u slučaju izvršenja transakcije koja proizlazi iz ispunjavanja obveza prema međunarodnim organizacijama iz članka 97. ovoga Zakona.

Izdavanje novčanica i kovanog novca

Članak 101.

(1) Hrvatska narodna banka može izdavati novčanice koje glase na eure u granicama odobrenja ESB-a, a u skladu s odredbama Statuta ESSB-a i ESB-a i odredbama Ugovora o osnivanju Europske zajednice.

(2) Hrvatska narodna banka može izdavati kovani novac koji glasi na eure uz odobrenje ESB-a o opsegu izdanja. Hrvatska narodna banka će primjenjivati pravila o denominaciji i tehničkoj specifikaciji kovanog novca u skladu s relevantnim propisima Europske unije.

Propisivanje izgleda kovanog novca

Članak 102.

Hrvatska narodna banka utvrđuje izgled kovanog novca koji izdaje, pri čemu primjenjuje relevantne propise Europske unije.

Sustavi za namiru platnih transakcija

Članak 103.

(1) Hrvatska narodna banka osigurava uvjete za nesmetano i djelotvorno funkcioniranje sustava za namiru platnih transakcija unutar Europske unije i izvan nje primjenjujući pritom propise ESB-a i propise drugih nadležnih tijela Europske unije.

(2) Radi osiguravanja nesmetane primjene propisa iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka može, uz suglasnost ESB-a, donijeti provedbene akte kojima se osigurava primjena tih propisa.

(3) Svi provedbeni akti Hrvatske narodne banke iz stavka 2. ovoga članka moraju u cijelosti biti usklađeni s propisima ESB-a i propisima drugih nadležnih tijela Europske unije.

Zadaci i ovlasti Savjeta Hrvatske narodne banke

Članak 104.

Savjet Hrvatske narodne banke osobito je nadležan za:

- 1) donošenje financijskog plana Hrvatske narodne banke,
- 2) donošenje izvješća iz članka 62. ovoga Zakona,
- 3) donošenje Statuta Hrvatske narodne banke,
- 4) izdavanje i oduzimanje odobrenja za rad kreditnim institucijama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i podružnicama kreditnih institucija sa sjedištem izvan Republike Hrvatske i za obavljanje pojedinih poslova, u skladu s propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija,
- 5) utvrđivanje insolventnosti kreditnih institucija i odlučivanje o davanju prijedloga za pokretanje stečajnog postupka nad kreditnim institucijama ili o oduzimanju odobrenja za rad kreditnim institucijama,
- 6) davanje suglasnosti za pripajanje kreditnim institucijama i za stjecanje dionica kreditnih institucija u skladu sa zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija, osim ako je izdavanje takve suglasnosti u nadležnosti Europske komisije,
- 7) davanje suglasnosti za imenovanje predsjednika i članova uprava kreditnih institucija,
- 8) izdavanje i oduzimanje odobrenja za rad platnih sustava i donošenje podzakonskih propisa kojima se propisuje način njihova rada ako je za njihovo donošenje ovlašten ovim Zakonom i Statutom ESSB-a i ESB-a,
- 9) donošenje podzakonskih propisa kojima se uređuje izdavanje kovanog novca ako je za njihovo donošenje ovlašten ovim Zakonom i Statutom ESSB-a i ESB-a te relevantnim propisima Europske unije,
- 10) određivanje strategije i politike upravljanja neprenesenim dijelom međunarodnih pričuva,
- 11) odlučivanje o članstvu Hrvatske narodne banke u međunarodnim institucijama i organizacijama,
- 12) odlučivanje o članstvu Hrvatske narodne banke u međunarodnim monetarnim institucijama, za koje je potrebna suglasnost ESB-a, i
- 13) odlučivanje o osnivanju i zatvaranju podružnica i predstavništava Hrvatske narodne banke.

Članstvo u tijelima ESB-a

Članak 105.

Guverner Hrvatske narodne banke član je Upravnog vijeća ESB-a.

Kapital Hrvatske narodne banke

Članak 106.

Na dan uvođenja eura kao službene novčane jedinice Republike Hrvatske temeljni kapital Hrvatske narodne banke u iznosu od 2.500.000.000,00 kuna pretvara se u eure prema utvrđenoj stopi konverzije (kuna/euro).

Financijska izvješća Hrvatske narodne banke

Članak 107.

(1) Hrvatska narodna banka sastavlja financijska izvješća u skladu s računovodstvenim pravilima i uputama ESB-a.

(2) U godišnje financijsko izvješće Hrvatske narodne banke uključuje se i dio monetarnih prihoda ESSB-a i ESB-a koji je odredio ESB prema Statutu ESSB-a i ESB-a, a nastaje provedbom zajedničke monetarne politike.

Izbor revizora

Članak 108.

Odluka o izboru neovisnoga vanjskog revizora financijskih izvješća Hrvatske narodne banke donosi se prema Statutu ESSB-a i ESB-a.

Provedbeni propisi Hrvatske narodne banke

Članak 109.

U područjima iz nadležnosti ESB-a koje je ESB uredio smjernicama, Hrvatska narodna banka može, uz suglasnost ESB-a, donijeti provedbene propise za primjenu odredaba smjernica ESB-a.

Sankcije ESB-a

Članak 110.

(1) Hrvatska narodna banka primjenjuje sustav sankcija ESB-a u područjima koja ESB uređuje svojim propisima.

(2) Hrvatska narodna banka sudjeluje u postupku izricanja sankcija ESB-a u skladu s propisima ESB-a i drugim propisima tijela Europske unije.

(3) Odredbe članka 111. i 112. ovoga Zakona ne primjenjuju se na postupanja i propuštanja koje sankcionira ESB.

X. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 111.

(1) Prekršaj čini kreditna institucija:

1) ako se ne pridržava podzakonskih propisa Hrvatske narodne banke kojima je propisana obveza izdvajanja i održavanja obvezne pričuve (članak 14.), odnosno ako nepravilno obračunava obveznu pričuvu (članak 15.),

2) ako se ne pridržava podzakonskih propisa Hrvatske narodne banke kojima su utvrđene ostale mjere i instrumenti monetarne i devizne politike (članak 16.),

3) ako suprotno članku 24. ovoga Zakona, bez prethodnog pristanka Hrvatske narodne banke, reproducira novčanice ili optjecajni kovani novac koji glase na kune i lipe ili na drugi način povrijedi autorska prava Hrvatske narodne banke na novčanicama i optjecajnome kovanom novcu koji glase na kune i lipe,

4) ako se ne pridržava podzakonskih propisa i odluka Hrvatske narodne banke kojima se uređuje bankarsko poslovanje i utvrđuju standardi stabilnog i sigurnog poslovanja kreditnih institucija (članak 29.),

5) ako Hrvatskoj narodnoj banci ne dostavi podatke i izvješća, odnosno druge podatke potrebne za izvršavanje funkcija Hrvatske narodne banke u rokovima određenima podzakonskim propisima Hrvatske narodne banke (članak 30.),

6) ako se ne pridržava podzakonskih propisa kojima se uređuje pružanje i obavljanje usluga platnog prometa ili ako se ne pridržava utvrđenih standarda u svrhu stabilnog i sigurnog obavljanja usluga platnog prometa (članak 33.),

7) ako ne otvori račun u Hrvatskoj narodnoj banci (članak 34.) ili

8) ako Hrvatskoj narodnoj banci na propisanim obrascima ne dostavlja podatke za statističku obradu utvrđene podzakonskim propisima Hrvatske narodne banke (članak 66.).

(2) Prekršaj čini pravna ili fizička osoba:

1) ako suprotno članku 24. ovoga Zakona, bez prethodnog pristanka Hrvatske narodne banke, reproducira novčanice ili optjecajni kovani novac koji glase na kune i lipe ili na drugi način povrijedi autorska prava Hrvatske narodne banke na novčanicama i optjecajnome kovanom novcu koji glase na kune i lipe ili

2) ako Hrvatskoj narodnoj banci na propisanim obrascima ne dostavlja podatke za statističku obradu utvrđene podzakonskim propisima Hrvatske narodne banke (članak 66.).

Prekršajna odgovornost nakon pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije

Članak 112.

(1) Prekršaj čini kreditna institucija:

1) ako se ne pridržava podzakonskih propisa i odluka Hrvatske narodne banke kojima se regulira bankarsko poslovanje i utvrđuju standardi stabilnog i sigurnog poslovanja kreditnih institucija (članak 77.),

2) ako Hrvatskoj narodnoj banci ne dostavlja podatke za statističku obradu u skladu sa člankom 86. ovoga Zakona ili

3) ako se ne pridržava odredaba podzakonskih propisa Hrvatske narodne banke kojima se utvrđuju mjere radi sprječavanja nekontroliranog porasta likvidnosti na tržištu (članak 87.).

(2) Prekršaj čini pravna ili fizička osoba ako Hrvatskoj narodnoj banci ne dostavlja podatke za statističku obradu u skladu sa člankom 86. ovoga Zakona.

Prekršajne sankcije, zastara prekršajnog progona i visina novčanih kazna nakon uvođenja eura kao službene novčane jedinice Republike Hrvatske

Članak 113.

- (1) Za prekršaje iz članka 111. stavka 1. i članka 112. stavka 1. ovoga Zakona kaznit će se kreditna institucija novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna.
- (2) Za prekršaje iz članka 111. stavka 1. i članka 112. stavka 1. ovoga Zakona kaznit će se odgovorna osoba iz uprave kreditne institucije, odnosno odgovorna osoba iz rukovodstva podružnice kreditne institucije novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.
- (3) Uz novčanu kaznu osobama iz stavka 2. ovoga članka za počinjeni prekršaj može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja tih dužnosti u kreditnoj instituciji za razdoblje od dvije godine.
- (4) Prekršajni postupak protiv kreditne institucije i odgovornih osoba kreditne institucije iz stavka 2. ovoga članka, za prekršaje utvrđene ovim Zakonom, ne može se pokrenuti nakon proteka roka od 3 godine od dana kada je sastavljen zapisnik Hrvatske narodne banke u kojem je utvrđena nepravilnost odnosno nezakonitost u poslovanju kreditne institucije.
- (5) Zastarijevanje se prekida svakom radnjom nadležnog tijela poduzetom radi gonjenja počinitelja prekršaja. Poslije svakog prekida počinje ponovo teći zastara, ali se prekršajni postupak ni u kojem slučaju ne može voditi nakon isteka dvostrukog vremena određenog u stavku 4. ovoga članka.
- (6) Za prekršaj iz članka 111. stavka 2. i članka 112. stavka 2. ovoga Zakona, kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna.
- (7) Za prekršaj iz članka 111. stavka 2. i članka 112. stavka 2. ovoga Zakona, kaznit će se fizička osoba ili odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.
- (8) Na dan uvođenja eura kao službene novčane jedinice Republike Hrvatske iznosi novčanih kazna iz stavka 1., 2., 6. i 7. ovoga članka pretvaraju se u eure prema utvrđenoj stopi konverzije (kuna/euro).

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Status članova Savjeta Hrvatske narodne banke na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju

Članak 114.

- (1) Na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaje mandat vanjskim članovima Savjeta Hrvatske narodne banke imenovanima na temelju odredaba Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 36/01.) ili ovoga Zakona.
- (2) Hrvatski sabor dužan je najkasnije u roku od 30 dana od dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju imenovati 2 preostala viceguvernera.
- (3) Guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke imenovani na temelju odredaba Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 36/01.) ili ovoga Zakona nastavljaju obnašati svoje dužnosti do isteka mandata.
- (4) Stupanjem na dužnost član Savjeta Hrvatske narodne banke bez odgode, a najkasnije u roku od mjesec dana, usklađuje svoj status zaposlenika i druga pitanja s odredbama ovoga Zakona.

Prestanak važenja propisa na dan stupanja na snagu ovoga Zakona

Članak 115.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 36/01. i 135/06.).

Prestanak važenja podzakonskih propisa

Članak 116.

Podzakonski akti i provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 36/01. i 135/06.), u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, ostaju na snazi i primjenjuju se do donošenja odgovarajućih akata i propisa na temelju ovoga Zakona.

Prestanak važenja pojedinih odredaba ovoga Zakona na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju

Članak 117.

Na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaju važiti sljedeće odredbe ovoga Zakona:

- članak 2. stavak 10. i 11.,
- članak 3. stavak 2.,
- članak 28. i 29.,
- članak 40.,
- članak 42. stavak 1.,
- članak 44.,
- članak 46.,
- članak 49.,
- članak 50. stavak 2.,
- članak 66.,
- članak 111. stavak 1. točka 4. i 8. i
- članak 111. stavak 2. točka 2.

Prestanak važenja pojedinih odredaba ovoga Zakona na dan uvođenja eura kao službene novčane jedinice Republike Hrvatske

Članak 118.

Na dan uvođenja eura kao službene novčane jedinice Republike Hrvatske prestaju važiti sljedeće odredbe ovoga Zakona:

- članak 4.,
- članak 6. stavak 2.,
- članak 7.,
- članak 9. do 20.,
- članak 21. do 27.,
- članak 33. do 35.,
- članak 38. i 39.,

- članak 42. stavak 3.,
- članak 54. stavak 1.,
- članak 60. i 61.,
- članak 74.,
- članak 111. stavak 1. točka 1., 2., 3., 6. i 7.,
- članak 111. stavak 2. točka 1. i
- članak 112. stavak 1. točka 3.

Stupanje na snagu

Članak 119.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članka 70. do 87. i članka 112. koje stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju i odredaba članka 88. do 110. i članka 113. stavka 8. koje stupaju na snagu na dan uvođenja eura kao novčane jedinice Republike Hrvatske.

Klasa: 450-02/08-01/01
Zagreb, 19. lipnja 2008.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.